

Soortenlijst van de Belgische Scydmaeninae (Coleoptera: Staphylinidae)

Tim STRUYVE

Leuvensesteenweg 677, B-2812 Muizen, België (e-mail: labiale_palp@hotmail.com)

Abstract

A species list of the Belgian Scydmaeninae is provided with some comments on the rarity.

Keywords: Staphylinidae, Scydmaeninae, Belgium, checklist.

Samenvatting

Een soortenlijst van de Belgische Scydmaeninae wordt voorgesteld en voor alle soorten worden details over de zeldzaamheid gegeven.

Résumé

Une liste des espèces de Scydmaeninae pour la Belgique est fournie et des commentaires sur la rareté de toutes les espèces sont donnés.

Inleiding

De catalogoog van BRUGE *et al.* (2001) geeft een goed overzicht van de Belgische kortschildkeverfauna. Recent werd echter de afbakening van de familie van de Staphylinidae herzien, waardoor onder andere de Scydmaenidae van familie naar subfamilie werden verplaatst (GREBENNIKOV & NEWTON, 2009). De Scydmaeninae zijn aldus niet opgenomen in de catalogoog van Bruge. De catalogoog van LÖBL & SMETANA (2004) biedt een goed overzicht van de actuele kennis van de soortenrijkdom van de palearctische kortschildkevers. Hieruit blijkt echter dat de kennis van de Belgische fauna wat deze soortgroep betreft flink ondermaats is, waarbij zelfs zeer algemene soorten ontbreken. Met het vooruitzicht van toekomstige updates van deze catalogi trachten we hier een overzicht te bieden van de in België aanwezige soorten voor de Scydmaeninae.

Materiaal en methoden

Dit overzicht werd opgesteld aan de hand van de collecties aanwezig binnen het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen, aangevuld met data uit de private collecties van Luc Crevecoeur en Tim Struyve. Een goed geografisch overzicht kan momenteel nog niet gegeven worden, gezien een sterk waarnemerseffect en de beperkte dataset.

Ik heb getracht om een idee te geven van de zeldzaamheid in twee grote klassen: algemeen of zeldzaam aan de hand van het aantal waarnemingen. Hoewel de onderbouwing hiervoor zwak is, leek het me nuttig om een beeld hiervan te schetsen, zodat mensen die starten met deze groep een weten wat ze kunnen verwachten.

Soortenlijst

De soortenlijst is opgesteld in alfabetische volgorde zonder rekening te houden met taxonomische verwantschappen. Soorten met een * zijn niet opgenomen in de catalogoog van LÖBL & SMETANA (2004).

- *Cephennium gallicum* Ganglbauer, 1899 : algemeen
- *Cephennium thoracicum* (Müller & Kunze, 1822) : algemeen, maar minder dan *C. gallicum*
- *Euconnus campestris* (Schaufuss, 1866)* : zeldzaam
- *Euconnus denticornis* (Müller & Kunze, 1822) : enkel oude waarnemingen
- *Euconnus fimetarius* (Chaudoir, 1845)* : algemeen
- *Euconnus hirticollis* (Illiger, 1798)* : algemeen, minder algemeen dan *E. fimetarius*
- *Euconnus pubicollis* (Müller & Kunze, 1822)* : zeldzaam
- *Euconnus rutilipennis* (Müller & Kunze, 1822)* : zeldzaam
- *Euconnus wetterhallii* (Gyllenhal, 1813)* : zeldzaam
- *Eutheia schaumii* Kiesenwetter, 1858* : zeldzaam, enkel oude waarnemingen
- *Eutheia scydmaenoides* Stephens, 1830 : zeldzaam
- *Microscydmus minimus* (Chaudoir, 1845) : eerder zeldzaam, mogelijks onderschat doordat deze soort makkelijk over het hoofd gezien wordt.
- *Microscydmus nanus* (Schaum, 1844) : zeldzaam
- *Neuraphes angulatus* (Müller & Kunze, 1822) : zeldzaam
- *Neuraphes carinatus* Mulsant & Rey, 1861* : zeldzaam
- *Neuraphes elongatulus* (Müller & Kunze, 1822) : algemeen
- *Neuraphes plicicollis* (Reitter, 1880)* : zeldzaam
- *Neuraphes praeteritus* (Rye, 1872)* : zeldzaam
- *Neuraphes rubicundus* (Schaum, 1841)* : zeldzaam
- *Neuraphes ruthenus* Machulka, 1925* : zeldzaam
- *Scydmaenus perrisi* (Reitter, 1879)* : zeldzaam, maar bij gericht zoeken in nesten van de mier *Lasius brunneus* toch op meerdere plaatsen waargenomen
- *Scydmaenus rufus* Müller & Kunze, 1822* : zeldzaam, maar bij gericht zoeken in nesten van de mier *Lasius brunneus* toch op meerdere plaatsen waargenomen
- *Scydmaenus tarsatus* Müller & Kunze, 1822* : algemeen
- *Scydmorephes helvolus* (Schaum, 1844)* : zeldzaam
- *Scydmorephes minutes* Chaudoir, 1845* : zeldzaam
- *Scydmorephes sparshalli* (Denny, 1825)* : zeldzaam
- *Stenichnus bicolor* (Denny, 1825)* : zeldzaam
- *Stenichnus collaris* (Müller & Kunze, 1822)* : algemeen
- *Stenichnus godarti* (Latreille, 1806)* : zeldzaam
- *Stenichnus scutellaris* (Müller & Kunze, 1822)* : algemeen

Discussie

Hoewel een groot deel van deze soorten volgens de catalogoog van LÖBL & SMETANA (2004) “nieuw” zijn voor België, kunnen we ze bezwaarlijk als echt nieuw aanduiden. Meerdere soorten zijn zowel nu als vroeger als algemeen aan te duiden. Enige echte nieuwkomer is de adventiefsoort *Euconnus campestris* die pas vrij recent centraal Europa heeft gekoloniseerd, maar ondertussen al van meerdere werelddelen bekend is (MEYBOHM & VIT, 2005). In oudere literatuur zijn Europese data van deze soort terug te vinden onder de naam *Euconnus unicus* Franz, 1957.

Dankwoord

Dank aan Luc Crevecoeur voor de data van zijn collectie en de medewerkers van het KBIN voor de inzage in de collecties.

Bibliografie

- BRUGE H., DRUGMAND D. & HAGHEBAERT G., 2001. - Coleoptera Staphylinidae de Belgique et du Grand-Duché de Luxembourg. Catalogue commenté et éléments de biogéographie. *Bulletin SRBE/KBVE*, 137: 139-172.
- GREBENNIKOV V.V. & NEWTON A.F., 2009. - Good-bye Scydmaenidae, or why the ant-like Stone beetles should become megadiverse Staphylinidae sensu latissimo (Coleoptera). *European journal of entomology*, 106: 275-301.
- LÖBL I. & SMETANA A., 2004. - *Catalogue of the Palaearctic Coleoptera. Vol. 2: Hydrophiloidea - Staphylinoidae*. Apollo Books.
- MEYBOHM HE. & VIT S., 2005. - On *Euconnus Napochus campestris* Schaufuss and its synonymy. *Coleoptera: Scydmaenidae. Zootaxa*, 1086: 37-46.